

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 13.08.07 zał.
nr 68.05 podpis. 1

BPS
GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 13.08.07
nr 5264 podpis.

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

Warszawa, 2007.08.10

DKZU – 0401/31 /2007/MW

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek

Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Senatorski Pomiędzy Ministerstwa

odpowiadając na Oświadczenie złożone przez Pana Senatora Jarosława Gowina na 37 posiedzeniu Senatu w dniu 26 lipca 2007r., dotyczące weryfikacji klasyfikacji zawodów (w szczególności budowlanych) oraz podjęcia wielokierunkowych działań zmierzających do modernizacji i restrukturyzacji szkolnictwa zawodowego (w szczególności kształcącego w branży budowlanej) w Polsce tak, aby dostosować je do aktualnego postępu technicznego i potrzeb rynku pracy, uprzejmie wyjaśniam.

W wyniku wprowadzonej 1 stycznia 1999 r. reformy administracyjnej państwa nastąpiły zmiany kompetencyjne organów administracji publicznej w sprawach dotyczących oświaty oraz zasad funkcjonowania szkół publicznych. Najważniejsza zmiana polegała na rozdzieleniu funkcji prowadzenia szkół od funkcji sprawowania nadzoru pedagogicznego nad ich działalnością. Kompetencje do zakładania i prowadzenia publicznych szkół i placówek oświatowych zostały przekazane na odpowiednie szczeble samorządu terytorialnego.

Prowadzenie szkół kształcących w zawodach dla potrzeb branży budowlanej jest zadaniem własnym jednostek samorządów powiatów lub miast na prawach powiatów. Organy te zatwierdzają arkusze organizacyjne szkół, czyli wyrażają zgodę na uruchomienie kształcenia w danych zawodach, a także przydzielają na te cele środki finansowe. Rozstrzygając o prowadzeniu kształcenia zawodowego przez podległe im organizacyjnie i finansowo szkoły, powinny uwzględniać oczekiwania i zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) analiza rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Na tym samym poziomie zarządzania funkcjonują powiatowe urzędy pracy wraz z ich organami konsultacyjnymi – powiatowymi radami zatrudnienia. Zatem w sprawach edukacji

i rynku pracy, szkoły i instytucje rynku pracy powinny współpracować i podejmować spójne działania zmierzające do dostosowania oferty kształcenia zawodowego do potrzeb społeczno - gospodarczych regionu, zgodnie z kierunkami rozwoju wyznaczonymi przez strategię wojewódzkie.

W zakresie kształcenia zawodowego minister właściwy do spraw oświaty i wychowania współpracuje z ministrami właściwymi dla poszczególnych zawodów. Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. nr 256, poz. 2572) minister właściwy do spraw oświaty i wychowania na wniosek właściwych ministrów określa, w drodze rozporządzenia, klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, z uwzględnieniem klasyfikacji zawodów i specjalności występujących w gospodarce zawodowej. Wnioski te powinny zawierać opis zawodu ze zbiorem umiejętności zawodowych, uzasadnienie potrzeby kształcenia w danym zawodzie, nazwę i miejsce zawodu w określonej grupie klasyfikacji zawodów i specjalności występujących w gospodarce narodowej, informację o potrzebach rynku pracy w zakresie danego zawodu oraz opinię organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 roku o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. nr 100, poz. 1080 i nr 154, poz. 1793 i 1800 oraz z 2002r. nr 10, poz. 89 i nr 240, poz.2056). Nadmienić trzeba, że klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego określa nie tylko zawody, lecz również typy szkół ponadgimnazjalnych, w których może odbywać się kształcenie, a także wskazuje okres kształcenia w zawodach w poszczególnych typach szkół. O okresie kształcenia w zawodach, w których kształcenie jest prowadzone decydują ministrowie właściwi dla zawodów.

W lipcu br weszła w życie znowelizowana klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego określona rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr 124, poz. 860). Wszystkie zawody ujęte w wymienionej klasyfikacji zostały w niej zamieszczone na wnioski ministrów właściwych dla poszczególnych zawodów. Na wniosek ministrów wprowadzono do niej 11 nowych zawodów poszukiwanych obecnie na rynku pracy: *technik pojazdów samochodowych, technik transportu drogowego, technik usług pocztowych i finansowych, technik cyfrowych procesów graficznych, florysta, operator dźwięku, realizator dźwięku, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, opiekun medyczny, technik turystyki wiejskiej i technik przetwórstwa mleczarskiego*. Ponadto, na wniosek ministra ds. gospodarki rozszerzona została możliwość kształcenia w zawodach górniczych w rocznej (w przypadku zawodów na poziomie kwalifikacji robotniczych – *górnik eksploatacji podziemnej, górnik eksploatacji otworowej, górnik odkrywkowej eksploatacji złóż*) i w dwuletniej (w przypadku zawodów na poziomie kwalifikacji technika – *technik górnictwa podziemnego, technik górnictwa odkrywkowego, technik górnictwa otworowego*) szkole policealnej dla absolwentów posiadających wykształcenie średnie. Ponadto, nastąpiło rozszerzenie kształcenia w zawodzie *złotnik-jubiler i kowal* o kształcenie w rocznej szkole policealnej oraz w zawodzie *technik obsługi turystycznej* – o kształcenie w czteroletnim technikum.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że ministrami właściwymi dla zawodów z branży budowlanej są odpowiednio:

- minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej - dla zawodów związanych z budownictwem ogólnym (kubaturowym),
- minister właściwy do spraw transportu - dla zawodów związanych z budownictwem komunikacyjnym (drogowym i kolejowym),
- minister właściwy do spraw gospodarki wodnej - dla zawodów związanych z budownictwem wodnym,
- minister właściwy do spraw gospodarki - dla zawodu związanego z instalacjami gazowymi,
- minister właściwy do spraw rozwoju wsi - dla zawodów związanych z budownictwem wiejskim.

Odnosząc się do kwestii „przywrócenia dwuletnich zasadniczych szkół zawodowych w zawodach budowlanych od roku szkolnego 2007/2008” uprzejmie informuję, że wskutek licznych sygnałów, jakie napływają do resortu edukacji, odnośnie skrócenia okresu kształcenia we wszystkich zawodach, dla których minister do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej jest ministrem właściwym, zostały zainicjowane międzyresortowe prace dotyczące zasadności takich działań. Rozstrzygnięcia dla poszczególnych zawodów muszą zostać podjęte po dogłębnej analizie tak, aby za kilka lat nie okazało się, że przez 2 lata nauki w szkole uczniowie nie są w stanie opanować pełnego zestawu umiejętności praktycznych specyficznych dla poszczególnych zawodów, co podnoszą już środowiska pracodawców branży budowlanej.

Innym problemem wymagającym rozważenia jest zapewnienie absolwentom szkół swobody wykonywania wyuczonego zawodu we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Państwa Członkowskie UE wydają swoim obywatelom dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji zawodowych i przyznają prawo używania tytułu zawodowego lub prawo do korzystania ze statusu odpowiadającego temu wykształceniu. W Polsce osoby, które po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe otrzymają dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, mogą również na swój wniosek, otrzymać suplement do dyplomu, opisujący przebieg kształcenia oraz nabyte umiejętności i kompetencje. Jest to dokument wydawany w celu zwiększenia przejrzystości kwalifikacji, a tym samym ułatwienia pracodawcom rozeznania, jakie umiejętności zdobył posiadacz dyplomu. Suplement stanowi element wspólnych działań krajów Unii Europejskiej (EUROPASS), ułatwiających swobodę poruszania się na rynku pracy.

W państwach członkowskich UE szkolne zawody budowlane mogą być zawodami regulowanymi lub regulowanymi działalnościami. Zgodnie z zasadą subsydiarności, państwa członkowskie same określają zawody regulowane i regulowane działalności. Uznawanie kwalifikacji do wykonywania zawodów i działalności regulowanych w państwach

członkowskich UE regulują przepisy dyrektyw tzw. *ogólnych*. Przepisy te, uwzględniające między innymi działalność w budownictwie, uzależniają dostęp do wykonywania zawodu budowlanego od udokumentowania 3-letniego okresu kształcenia w tym zawodzie.

Odnosnie zasygnalizowanego problemu restrukturyzacji szkolnictwa zawodowego informuję, że w Ministerstwie Edukacji Narodowej podjęto prace polegające na stopniowym wypracowywaniem i wdrażaniem rozwiązań dotyczących przeorientowania filozofii i założeń organizacyjnych systemu kształcenia i szkolenia zawodowego, a także systemu egzaminów zewnętrznych. Podjęcie tych działań wynika z procesu wdrażania Deklaracji Kopenhaskiej, w tym m.in. tworzenia Krajowego Systemu Kwalifikacji i Krajowej Struktury Kwalifikacji oraz systemu punktów w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) i wymagać będzie m.in.:

- 1) określenia struktury kwalifikacji zawodowych, w tym podziału zawodów na kwalifikacje i częściowe zestawy wiedzy, umiejętności i kompetencji w ramach jednej kwalifikacji lub kilku kwalifikacji;
- 2) otwarcia zewnętrznego systemu egzaminów zawodowych na potwierdzanie kwalifikacji i zestawów wiedzy, umiejętności i kompetencji nabytych w kształceniu pozaformalnym i nieformalnym.

Wsparciem dla modernizacji szkolenia zawodowego będą zadania zaplanowane w Programie Operacyjnym „Kapitał Ludzki” na lata 2007-2013, obejmujące m.in.:

- 1) ocenę podstaw programowych i programów nauczania, w tym ewaluację przydatności programów nauczania pod kątem umiejętności poszukiwanych przez pracodawców – docelowo wyodrębnienie kwalifikacji składających się na zawód oraz ujęcie ich w standardach wymagań egzaminacyjnych;
- 2) badania i analizy dotyczące kompetencji i kwalifikacji występujących na polskim rynku pracy, a także możliwości ich nabywania i potwierdzania – opracowanie Krajowego Systemu Kwalifikacji;
- 3) badania dotyczące jakości i efektywności systemu egzaminów zewnętrznych;
- 4) rozwoju oferty edukacyjnej szkół zawodowych w zakresie m.in.:
  - dostosowania kwalifikacji uczniów (jako przyszłych absolwentów) do wymogów lokalnego i regionalnego rynku pracy lub dalszego kształcenia;
  - realizacji praktycznych form nauczania w szczególności staży i praktyk zawodowych we współpracy z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami;
  - włączania pracodawców w proces przygotowywania i realizacji programów dydaktycznych realizowanych w szkołach.

Z punktu widzenia kształcenia zawodowego, a zwłaszcza wyposażenia uczniów w umiejętności praktyczne, szczególną rolę odgrywa współpraca z otoczeniem gospodarczym – pracodawcami i przedsiębiorstwami. Istotne jest bowiem by ci, którzy będą zatrudniać

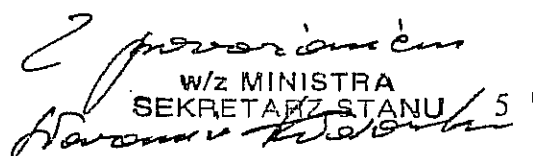
przyszłych absolwentów szkół zawodowych uczestniczyli w procesie ich kształcenia. Z tego względu Ministerstwo zawiera porozumienia z organizacjami pracodawców, samorządami gospodarczymi oraz innymi podmiotami. Celem porozumień jest poprawa stanu kształcenia zawodowego, w szczególności podnoszenia jakości praktycznej nauki zawodu. Dotychczas podpisano 11 porozumień, w większości z dużymi organizacjami krajowymi, takimi jak Związek Rzemiosła Polskiego, Konfederacja Pracodawców Polskich oraz organizacjami i stowarzyszeniami branżowymi, takimi jak Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa itp.

Zawarte porozumienia zaktywizowały współpracę szkół z pracodawcami. W roku szkolnym 2004/2005 liczba pracodawców, którzy zaangażowali się we współpracę ze szkołami wynosiła 19 873, a w roku szkolnym 2005/2006 wzrosła do 25 705. Sukcesywnie wzrasta liczba uczniów realizujących praktyczną naukę zawodu u pracodawców; w roku szkolnym 2004/2005 wynosiła 362 115, a w roku szkolnym 2005/2006 – 383 011. Efektem zawieranych porozumień jest także coraz lepsza współpraca szkół z pracodawcami w zakresie dostosowywania programów praktyk zawodowych do warunków zakładu pracy oraz zmieniających się potrzeb rynku pracy, a także tworzenie, w poszczególnych województwach, sieci firm, w których jest lub może być realizowana praktyczna nauka zawodu. Najliczniejsza sieć firm występuje w województwach: śląskim, kujawsko-pomorskim, małopolskim i lubelskim.

Trzyletni okres realizacji zadań wynikających z zawartych porozumień pozwala zauważyć ich pozytywny wpływ na poprawę jakości kształcenia zawodowego. Monitorowanie współpracy szkół z pracodawcami wykazało, że w wielu województwach doszło do ożywienia tej współpracy. Podniosła się świadomość aktywnych pracodawców w zakresie konieczności utrzymywania wysokich standardów kształcenia zawodowego, w tym przede wszystkim pełnej realizacji treści ujętych w odpowiednich podstawach programowych kształcenia w zawodach, odbywania przez uczniów praktycznej nauki zawodu z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, sprzętu i urządzeń, a także zatrudniania absolwentów legitymujących się nie tylko świadectwem ukończenia szkoły, lecz również dyplomem potwierdzającym kwalifikacje w wyuczonym zawodzie.

Szanowny Panie Marszałku,

Zgadzam się z Panem Senatorem Jarosławem Gowinem, że kształcenie zawodowe wymaga znacznych nakładów inwestycyjnych, zwłaszcza tworzenia i unowocześniania bazy techniczno – dydaktycznej. Niewystarczające środki finansowe, na doposażenie szkół zawodowych w nowoczesny sprzęt i urządzenia, jakimi dysponują jednostki samorządów powiatowych, powodują, że w większości wykorzystywane w szkołach maszyny lub urządzenia są przestarzałe i nie nadążają za postępem techniczno – technologicznym. W związku z tym, aktywne włączenie się pracodawców w doposażenie szkół w nowoczesne maszyny i urządzenia z pewnością podniosłoby jakość kształcenia i zwiększyłoby atrakcyjność poszczególnych zawodów.

w/z MINISTRA
SEKRETARZ STANU 5
Sławomir Kłobucki